บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ป่วยหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต ที่ได้รับการผ่าตัดจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 87 คน ผลการศึกษานำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยหลังผ่าตัดเปลี่ยนไตจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 87 คน จำแนกตามเพศ อายุ ลักษณะด้านสังคมเศรษฐกิจ ระยะเวลาหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต ระยะเวลาในการปรับตัวหลังผ่าตัด และภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ และอายุ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (n= 87)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	51	58.6
หญิง	36	41.4
อายุ (ปี)		
19	1	1.1
20 - 29	5	5.7
30 - 39	13	14.9
40 - 49	37	42.6
50 - 59	28	32.3
60 ขึ้นไป	3	3.4
สูงสุด = 65 ปี ,ต่ำสุด = 19 ปี ,$\bar{X}$ = 45.6 ปี, SD = 9.3		

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 58.6 เป็นเพศชาย ร้อยละ 41.4 เป็นเพศหญิง โดยมีอายุเฉลี่ย 45.6 ปี กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.6 มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี รองลงมาร้อยละ 32.3 มีอายุอยู่ในช่วง 50-59 ปี โดยมีอายุมากที่สุด 65 ปี น้อยที่สุด 19 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ลักษณะด้านสังคมเศรษฐกิจ

ลักษณะด้านสังคมเศรษฐกิจ	จำนวน(คน) (n= 87)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
คู่	75	86.3
โสด	9	10.3
หม้าย / หย่า	3	3.4
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	22	25.3
มัธยมศึกษา	16	18.4
ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรืออนุปริญญา	19	21.8
ปริญญาตรี	25	28.8
สูงกว่าปริญญาตรี	5	5.7
อาชีพ		
รับราชการ	36	41.4
ค้าขาย	14	16.1
รับจ้าง	9	10.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	8.0
เกษตรกร	4	4.6
ไม่ทำงาน	17	19.6
รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย (บาทต่อเดือน)		
≤15,000	23	26.4
15,001 -25,000	26	29.9
25,001-35,000	18	20.7
มากกว่า 35,000	19	21.9
ไม่ทราบ	1	1.1

สูงสุด = 100,000 บาท, ต่ำสุด = 3,000 บาท, มัธยฐาน = 25,000 บาท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 2 (ต่อ) จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ลักษณะด้านสังคมเศรษฐกิจ

ลักษณะด้านสังคมเศรษฐกิจ	จำนวน(คน) (n=87)	ร้อยละ
การเบิกค่ารักษาพยาบาล		
เบิกไม่ได้	14	16.1
เบิกได้บางส่วน	6	6.9
เบิกได้ทั้งหมด	67	77.0
ลักษณะครอบครัว		
เดี่ยว	50	57.5
ขยาย	37	42.5
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
2-3	31	35.6
4-5	42	48.3
6-8	14	16.1
$\bar{X}$ = 4.2 คน, SD = 1.4		

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 86.3 มีสถานภาพสมรสคู่ และร้อยละ 28.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือร้อยละ 25.3 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีเพียงร้อยละ 5.7 ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 ประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาร้อยละ 19.6 คือผู้ที่ไม่ได้ทำงาน และร้อยละ 16.1 ที่ประกอบอาชีพค้าขาย สำหรับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าร้อยละ 29.9 มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 15,001-25,000 บาท รองลงมาร้อยละ 26.4 มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุด 100,000 บาท และต่ำสุด 3,000 บาท โดยค่ามัธยฐานของรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 25,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.5 อาศัยในครอบครัวเดี่ยว มากกว่าครอบครัวขยาย ซึ่งมีร้อยละ 42.5 ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าร้อยละ 48.3 มีจำนวน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สมาชิกในครอบครัว 4-5 คน รองลงมาร้อยละ 35.6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 คน

เมื่อจำแนกตามการเบิกค่ารักษาพยาบาล พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 77.0 สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 16.1 เบิกค่ารักษาพยาบาลไม่ได้เลย และร้อยละ 6.9 สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้บางส่วน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระยะเวลาหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต ระยะเวลาในการปรับตัวจนคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าตัด และภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน) (n=87)	ร้อยละ
ระยะเวลาหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต		
ต่ำกว่า 1 ปี	9	10.4
1 - 5 ปี	43	49.4
6 -10 ปี	28	32.2
มากกว่า 10 ปี	7	8.0
$\bar{X}$ = 4.9 ปี, SD = 3.4		
ระยะเวลาในการปรับตัวจนคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าตัด		
ต่ำกว่า 1 ปี	30	34.5
1 - 2 ปี	43	49.5
สูงกว่า 2 ปี	11	12.6
ยังปรับตัวไม่ได้	3	3.4
สูงสุด =10 ปี, ต่ำสุด = 1 เดือน, มัธยฐาน = 1 ปี		
ภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดที่ผู้ป่วยยังเป็นอยู่		
ไม่มี	38	43.7
มี *	49	56.3
ความดันโลหิตสูง	27	55.1
ระดับไขมันในเลือดสูง	14	28.5
การติดเชื้อ	11	22.4
น้ำหนักเพิ่มมาก	9	18.4
แผลในกระเพาะอาหาร	8	16.3
ตับอักเสบ	4	8.2
ภาวะสลัดไต	3	6.1

* ผู้ป่วย 1 คนอาจมีภาวะแทรกซ้อนมากกว่า 1 อย่าง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 3 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.4 ผ่าตัดเปลี่ยนไตมาแล้ว 1-5 ปี รองลงมาร้อยละ 32.2 ผ่าตัดเปลี่ยนไตมาแล้ว 6-10 ปี โดยมีระยะเวลาหลังผ่าตัดเปลี่ยนไตเฉลี่ย 4.9 ปี

สำหรับระยะเวลาในการปรับตัวจนคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าตัดเปลี่ยนไตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าร้อยละ 49.5 ใช้เวลาในการปรับตัว 1-2 ปี รองลงมาร้อยละ 34.5 ใช้เวลาในการปรับตัวน้อยกว่า 1 ปี และมีร้อยละ 3.4 ที่ยังปรับตัวไม่ได้ เนื่องจากได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนไตมาเพียง 1 เดือน โดยกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการปรับตัวต่ำสุด 1 เดือน สูงสุด 10 ปี และค่ามัธยฐานของระยะเวลาในการปรับตัวเท่ากับ 1 ปี

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.3 มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือความดันโลหิตสูง คิดเป็นร้อยละ 55.1 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดเปลี่ยนไต รองลงมาคือระดับไขมันในเลือดสูง และการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 28.5 และ 22.4 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4 คะแนนสูงสุด ต่ำสุด คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวม และรายด้าน

การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	$\bar{X}$	SD	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวม (25-125)	50	125	103.9	15.2	83.1
ด้านอารมณ์ (5-25)	12	25	22.1	3.6	88.4
ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า (5-25)	8	25	21.5	3.6	86.0
ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (5-25)	10	25	20.2	3.5	80.8
ด้านการเงิน สิ่งของ หรือการให้บริการ (5-25)	6	25	20.2	4.6	80.8
ด้านข้อมูลข่าวสาร (5-25)	5	25	19.9	4.6	79.6

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวมเฉลี่ย 103.9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 125 คิดเป็นร้อยละ 83.1 โดยได้คะแนนต่ำสุด 50 ได้คะแนนสูงสุด 125

เมื่อจำแนกการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนด้านอารมณ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.4 (22.1 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25) รองลงมาได้แก่การสนับสนุนด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า การสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสนับสนุนด้านการเงิน สิ่งของ หรือการให้บริการ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.0, 80.8, 80.8 และ 79.6 (21.5, 20.2, 20.2 และ 19.9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25) ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วพ
612.4610592
ก113 ก
เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

ระดับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย (25-58)	2	2.3
ปานกลาง (59-92)	14	16.1
มาก (93-125)	71	81.6
รวม	87	100

จากตารางที่ 5 เมื่อแบ่งตามระดับคะแนนการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว 3 ระดับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 81.6 มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 16.1 มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง และมีเพียงร้อยละ 2.3 ที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวอยู่ในระดับน้อย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 3 คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 6 คะแนนสูงสุด ต่ำสุด คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม และรายด้าน

คุณภาพชีวิต	คะแนน		$\bar{X}$	SD	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
	ต่ำสุด	สูงสุด			
คุณภาพชีวิตโดยรวม (26-130)	55	126	96.8	10.9	74.5
ด้านสุขภาพร่างกาย (7-35)	15	33	25.2	3.2	72.0
ด้านจิตใจ (6-30)	9	30	22.8	3.5	75.9
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (3-15)	6	15	11.9	1.7	79.0
ด้านสิ่งแวดล้อม (8-40)	14	38	29.4	4.1	73.6

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 74.5 (96.8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 130) โดยได้คะแนนต่ำสุด 55 ได้คะแนนสูงสุด 126

เมื่อจำแนกคุณภาพชีวิตเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 79.0 (11.9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15) รองลงมาได้แก่คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกาย โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 75.9, 73.6 และ 72.0 (22.8, 29.4 และ 25.2 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30, 40 และ 35) ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับคะแนนคุณภาพชีวิต

ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ดี (26-60)	1	1.1
ปานกลาง (61-95)	34	39.1
ดี (96-130)	52	59.8
รวม	87	100

จากตารางที่ 7 เมื่อแบ่งตามระดับคะแนนคุณภาพชีวิต 3 ระดับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.8 มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี รองลงมาร้อยละ 39.1 มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และมีเพียงร้อยละ 1.1 ที่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับไม่ดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับคุณภาพชีวิต (n=87)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับคุณภาพชีวิต	.662**

** $p < .01$

จากตารางที่ 8 พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ $r = .662$, $p < .01$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวรายด้านกับคุณภาพชีวิตรายด้าน (n=87)

คุณภาพชีวิต	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว				
	ด้านอารมณ์	ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า	ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	ด้านการเงิน สิ่งของ หรือการให้บริการ	ด้านข้อมูลข่าวสาร
ด้านสุขภาพร่างกาย	.137	.405**	.407**	.385**	.501**
ด้านจิตใจ	.483**	.568**	.458**	.498**	.364**
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	.527**	.319**	.491**	.450**	.390**
ด้านสิ่งแวดล้อม	.584**	.552**	.603**	.046	.087

** $p < .01$

จากตารางที่ 9 พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านการยอมรับและเห็นคุณค่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ r = .568

การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตทุกด้านเช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุดกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม คือ r = .603

การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านอารมณ์ พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ r = .584 แต่ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกาย

การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านการเงิน สิ่งของ หรือการให้บริการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตจิตใจสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ r = .498 แต่ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกาย สูงกว่าด้านอื่นๆ คือ r = .501 แต่ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved